

Nota van beantwoording zienswijzen
NRD planMER behorende bij Energievisie

Wijhe, 20 februari 2018
doc. nr.:

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Zienswijzen en beantwoording.....	3
3.	Samenvatting wijzigingen.....	7

1. Inleiding

De gemeente Olst-Wijhe is zich bewust van de nut en noodzaak om actief in te zetten op de energietransitie. In 2010 heeft de gemeenteraad zichzelf ten doel gesteld om in 2020 20% van het energieverbruik duurzaam op te wekken binnen de eigen gemeentegrenzen. In 2015 heeft een evaluatie plaatsgevonden en bleek dat met de huidige gang van zaken de doelstelling niet gehaald zou worden. De gemeenteraad is toen gevraagd of ze of de doelstelling wilde loslaten en door wilde gaan met de huidige gang van zaken, óf de doelstelling wilde aanhouden en nieuw beleid wilde opstellen. De gemeenteraad heeft voor het laatste gekozen en het Duurzaamheidsprogramma 2016-2020 geformuleerd. Hieruit vloeien het Koersdocument en de Energievisie voort.

Doel Energievisie

De gemeente Olst-Wijhe bereidt een Energievisie voor waarin de gemeente planologisch ruimte maakt voor het ontwikkelen van grootschalige zonne- en windenergieprojecten. De visie wordt opgesteld in een uitgebreid proces met inwoners en belanghebbenden. Omdat het gaat om een structuurvisie in de zin van de Wet ruimtelijke ordening moet een planMER worden uitgevoerd.

Activiteiten en proces tot nu toe

Om dit op een gedragen manier te doen, is de gemeente een proces gestart waarin haar inwoners nauw betrokken worden bij de planvorming. Op 1 november 2017 vond de startbijeenkomst plaats: het startsein van het proces, waarbij Helga van Leur de nut en noodzaak van de energietransitie uitlegde en de inwoners voor het eerst in aanraking kwamen met de Energievisie. Vervolgens zijn op 7 en 13 december nog 2 bijeenkomsten georganiseerd om inwoners de mogelijkheid te geven hun zorgen en wensen over het proces en de Energievisie te uiten. Dit gebeurde in de vorm van groepsgesprekken. De input die tijdens deze bijeenkomsten is opgehaald heeft geleid tot een FAQ op de website en een groeiend besef bij de gemeente van wat er speelt bij haar inwoners. Deze input heeft een bijdrage geleverd aan de verdere vormgeving van het proces en de onderzoeken en zal uiteindelijk ook een plek krijgen in de Energievisie.

Milieueffectrapportage

Naast het proces met inwoners wordt ook een milieueffectrapportage opgesteld. De eerste stap in de milieueffectrapportage is het vaststellen van de onderzoekskaders. Dit gebeurt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In de NRD wordt de voorgenomen activiteit beschreven, wordt aangegeven welke milieueffecten worden onderzocht en op welke wijze deze effecten worden beoordeeld. Vervolgens beschrijft de NRD welke alternatieven en varianten voor dit voornemen in het milieueffectrapport (MER) worden onderzocht.

Het college van de gemeente Olst-Wijhe heeft het concept van de NRD met ingang van 29 november 2017 voor 7 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode heeft eenieder de gelegenheid gehad een zienswijze in te dienen over de NRD.

Er zijn in totaal 21 zienswijzen ingediend (14 zienswijzen van particulieren en 7 zienswijzen van instanties).

Huidige fase

Op 25 januari en 13 februari hebben bijeenkomsten plaatsgevonden in Marle en Welsum, waar inwoners in direct gesprek zijn geweest met de wethouder. Hieruit maken we op dat er nog veel vragen zijn over nut en noodzaak, hoe en waarom.

De vragen en opmerkingen van 25 januari zijn die avond direct aan de inwoners van de dorpen teruggekoppeld. Er zijn aanvullende vragen gesteld, en deze worden, inclusief het verslag van de avond, verspreid onder de aanwezigen via Plaatselijk Belang Marle.

Beide bijeenkomsten hebben input opgeleverd voor de vormgeving van het verdere proces. Er is nu meer tijd vrijgemaakt in de planning om ook met de andere kernen, die naast de

onderzoeksgebieden liggen, een stap op de plaats te maken en te praten over nut en noodzaak, hoe en waarom.

Verder in de planning

Daarnaast staat er een 'windsafari' gepland. Alle inwoners van de gemeente worden uitgenodigd om mee te gaan naar een bestaand windpark en zonneveld om te ervaren wat de impact van windmolens en zonnevelden nu echt is. Door te meten en zelf te luisteren, met elkaar te ervaren hoe het eruit ziet en wat je hoort of voelt.

Raadsinformatie

We hebben aangegeven in het Koersdocument dat de raad op een aantal momenten wordt geïnformeerd over de stand van zaken. Dat doen we met nieuwsbrieven e.d.. Na 21 maart zal er een raadsinformatieavond plaatsvinden om de raad op de hoogte te brengen van het proces tot nu toe, de vervolgstappen die we gaan nemen en de stand van zaken van de onderzoeken en input van de bijeenkomsten. Ook zal er intern een bijeenkomst worden gepland over de energievisie.

Bijeenkomst

Na de gemeenteraadsverkiezingen staat een informatiebijeenkomst op het programma, waarin we de eerste onderzoeksresultaten van het MER presenteren. In de weken daarna vinden 5 gebiedsateliers plaats georganiseerd rondom de onderzoeksgebieden voor wind. We gaan dus naar Welsum/Marle, Den Nul/Middel, Boskamp en Herxen, maar ook komt er een gebiedsatelier specifiek over zonnevelden, om de resultaten van het MER in alle rust en in detail met de inwoners te kunnen bespreken.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze nota zijn de ingediende zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. De antwoorden op de vragen en opmerkingen die tijdens de bijeenkomsten aan de orde zijn gebracht zijn gepubliceerd op de website van de gemeente. Veel vragen en opmerkingen in de zienswijzen zijn strikt genomen niet relevant voor de NRD, maar zijn wel degelijk van belang voor de Energievisie. Deze laatste vragen zijn wel van een antwoord voorzien, met daarbij de opmerking dat deze onderwerpen zeker nog terugkomen bij het opstellen van de Energievisie. In hoofdstuk 3 wordt beschreven welke aanpassingen naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen worden aangebracht aan het concept van de NRD dat ter inzage heeft gelegen.

2. Zienswijzen en beantwoording

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk behandelt de gemeente de binnengekomen zienswijzen. De beantwoording van zienswijzen is in een aantal gevallen technisch van aard. Daarom wordt eerst in algemene zin ingegaan op de zienswijzen. We lichten enkele onderwerpen eruit die formeel geen betrekking hebben op de inhoud van de NRD, maar die door diverse appellanten naar voren zijn gebracht. De NRD gaat namelijk alleen over de onderzoeksagenda van het MER en de wijze waarop de onderzoeken uitgevoerd dienen te worden.

Abstractieniveau

Het is belangrijk om in het oog te houden dat we bij het schrijven van de Energievisie gebruik maken van een planMER. Een planMER ondersteunt bij strategische afwegingen en blijft dus op een abstract niveau. Een aantal zienswijzen vragen naar verder onderzoek, wat niet de reikwijdte is van deze planMER, maar later, als er concrete projecten zijn, wel onderzocht worden. Bij een besluit over realisatie van een windmolenproject volgt een project-m.e.r. over de milieugevolgen van concrete activiteiten.

Proces

Veel zienswijzen gingen in op het proces of keuzes die de gemeente heeft gemaakt. Deze zienswijzen worden ook als input gezien voor de Energievisie. Ook hiervoor geldt dat die zienswijzen formeel geen betrekking hebben op de inhoud van de NRD, maar omdat ze door diverse appellanten naar voren zijn gebracht hechten we er wel waarde aan.

Uit de zienswijzen hebben we de volgende vijf hoofdlijnen gehaald.

I. Andere vormen van duurzame energieopwekking en energiebesparing

Energiebesparing, gedragsverandering, zonnepanelen op daken en andere bronnen van duurzame energie zijn nuttig en/of noodzakelijk, maar vallen buiten de Energievisie, omdat daar geen specifieke ruimtelijke besluitvorming in het kader van de Wet ruimtelijke ordening voor hoeft plaats te vinden. De gemeente stimuleert initiatieven op dit vlak. Een afweging van verschillende vormen van duurzame energiewinning is door de gemeenteraad gemaakt en de conclusie was dat energiewinning met behulp van grootschalige zonne- en windenergie noodzakelijk en gewenst is om de doelstelling te halen.

II. Het proces

Anders dan tot nu toe gebruikelijk gaan we eerst met onze inwoners in gesprek over grootschalige wind- en zonnevelden, met de vraag *waarom, hoe en waar*. Grootschalige energie projecten worden 'normaal gesproken' opgestart vanuit projectontwikkelaars/energiebedrijven en grondeigenaren. Daarbij wordt al vroeg in het proces de focus gelegd op een stuk grond en het gebied daaromheen. De afweging om te komen tot 'de beste plek' wordt daarbij overgeslagen. Dat willen we in Olst-Wijhe niet. Vandaar dat we alle gebieden gelijkwaardig onder de loep nemen, voor zowel zon als wind.

En dit doen we met onze inwoners, omdat de impact van deze projecten bij inwoners het grootst is.

Onderzoeksgebieden voor wind

De gebieden die in de Energievisie voor wind worden onderzocht, zijn gebieden die 'overblijven' als we alle 'harde belemmeringen' (juridisch/ruimtelijk beleid/infrastructuur/wonen) op een kaart invullen. Er zijn geen keuzes gemaakt voor onderzoeksgebieden. Voor zonnevelden zijn er geen/weinig 'harde belemmeringen' en dus nemen we in dat onderzoek het gehele grondgebied onder de loep.

Er zijn voor wind dus nog geen keuzes gemaakt over welke onderzoeksgebieden al dan niet geschikt zijn voor het ontwikkelen van wind- en zonneprojecten. Samen met u willen we kijken welke gebieden we geschikt of ongeschikt vinden en waarom. Ook de manier waarop deze

projecten ontwikkeld gaan worden staat niet vast, daar mag u over meepraten. Bijvoorbeeld op welke manier u wilt profiteren van het project en hoe u betrokken wilt worden bij de vormgeving van een wind- of zonnepark? Dit zijn vragen die we de aankomende maanden met u willen beantwoorden, zodat dit in de Energievisie opgenomen kan worden. Uiteindelijk beslist de gemeenteraad over de (on)geschiktheid van de onderzoeksgebieden bij het definitief vaststellen van de Energievisie.

De gemeenteraad heeft wel de keuze gemaakt om de duurzame energiedoelstelling grotendeels in te vullen met windmolens en zonnevelden, hetgeen overigens niet betekent dat andere manieren van duurzame energieopwekking zijn uitgesloten. Deze keuze is in lijn met de huidige technische stand van zaken. Zowel grootschalige zonne- als windenergieopwekking zijn nodig om de doelstelling van de gemeente te halen. Zonder deze vormen van energieopwekking (bijvoorbeeld alleen zon op dak of alleen energie uit de IJssel) redden we het niet.

III. Het beleid van de provincie Gelderland

Overijsselse gemeenten zijn niet gebonden aan het provinciale beleid van Gelderland, maar het is wel een factor om rekening mee te houden. Een deel van de IJsselvallei is door de provincie Gelderland aangewezen als weidevogelgebied en rustgebied voor winterganzen. Niet het gehele gebied van de provincie Gelderland is een uitsluitingsgebied: ook op Gelderse grond kunnen in de IJsselvallei windmolens komen. We zijn in overleg met de provincie Gelderland en de Gelderse gemeenten om dit punt te bespreken en te verduidelijken. Mochten hier concrete zaken uit komen dan worden die meegenomen in de Energievisie.

IV. Olst-Wijhe is niet aangemerkt als kansrijk zoekgebied voor de provincie Overijssel

De verantwoordelijkheid om planologisch ruimte te maken voor windturbines legt de provincie in haar Omgevingsvisie bij gemeenten. De provincie stelt het kader voor locatiekeuze en ontwerp. Voor alle initiatieven voor windenergie geldt dat locatiekeuze en ontwerp passend moeten zijn bij de gebiedskenmerken. Werken aan inzicht in nut en noodzaak van de energietransitie en ruimtelijke effecten daarvan, zien zij als eerste stap. De gemeente is het bevoegde gezag voor de planologische afweging op basis van concrete projecten. Vanwege de impact op de omgeving moet de plaatsing van windturbines op lokaal niveau afgewogen worden. Deze afweging hebben wij voor ogen met het opstellen van de Energievisie Olst-Wijhe.

De provincie heeft, om aan de taakstelling vanuit het rijk te voldoen, kansrijke gebieden voor windenergie tot 2020 aangewezen. Recent is gebleken dat Overijssel die taakstelling van 85,5 Mw gaat realiseren. Na 2020 houdt het echter niet op: er is veel meer nodig om Overijssel en Nederland over te laten schakelen naar een duurzame energievoorziening. Overal in Nederland wordt om deze reden, ook buiten door provincies aangewezen kansrijke gebieden, onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor windenergie. Ook na 2020 moeten we door met de energietransitie en in Olst-Wijhe doen we dat graag onder onze eigen regie, zodat toekomstige projecten ontwikkeld worden onder onze voorwaarden.

Het grondgebied van Olst-Wijhe wordt in de Omgevingsvisie van de provincie aangewezen als 'gebied met ruimte voor windenergie onder voorwaarden'. In deze gebieden zijn initiatieven voor windenergie mogelijk als er sprake is van een goede landschappelijke inpassing op basis van de aanwezige gebiedskenmerken. Dit is wat we beogen te doen met de Energievisie en is in lijn met het beleid van de provincie Overijssel.

V. Participatie

Parallel aan de procedure van totstandkoming van de Energievisie stimuleert en ondersteunt de gemeente lokale initiatieven en voorstellen om lokale betrokkenheid en deelname aan duurzame energieprojecten te bevorderen. We onderschrijven de wens om hier op de kortst mogelijke termijn concreet over te worden. Dit doen we in nauw overleg met inwoners en in het bijzonder met

energiecoöperatie Goed Veur Mekare. (financiële) Participatie in energieprojecten is een belangrijk onderwerp van gesprek tijdens de aankomende bijeenkomsten. In de Structuurvisie Olst-Wijhe, vastgesteld in 2017, is aangegeven we zonne-en windenergie samen met bewoners en lokale bedrijven willen realiseren in de daarvoor geschikte gebieden. In de Energievisie wordt aan vormen van (financiële)participatie concreter invulling gegeven.

Bovenstaande vijf punten zijn meerdere malen genoemd tijdens de bijeenkomsten. Op basis van de gesprekken die we voeren, passen we het proces aan. Zo was de bijeenkomst van 13 december anders vormgegeven dan die van 7 december en hebben we onze bijdrage voor het bezoek aan PB Welsum aangepast naar aanleiding van de reacties die we kregen tijdens het bezoek aan PB Marle. Gedurende het verdere proces zullen we dit blijven doen. Daarnaast waren landschap en ecologie aspecten waar inwoners van de gemeente zorgen over hebben geuit. Deze aspecten zullen nadrukkelijk door gespecialiseerde bureaus worden onderzocht in het MER.

2.2 Beantwoording zienswijzen

In de bijlage van dit document zijn alle zienswijzen, hun samenvattingen en beantwoordingen opgenomen.

3. Samenvatting wijzigingen – aanpassing NRD

In het vorige hoofdstuk is de zienswijze beantwoord. De zienswijze geeft aanleiding tot verandering van de NRD op de volgende tekstuele punten:

- Het woord “België” op pagina 15 wordt vervangen voor “aangrenzende gemeenten”;
- WOW! Is opgegaan in Goed Veur Mekare en wordt uit de tekst verwijderd (pagina 9);
- Het woord “omwonenden” op pagina 7 wordt veranderd in “bewoners”;
- De samenvattingstabellen op pagina 18 worden aangepast, zodat ze dezelfde beoordelingscriteria bevatten als de tabellen per milieueffect.

Op basis van deze aanpassingen kan de NRD worden vastgesteld.